roeping geen *gehoor* geven, tenzij de Geest met innerlijke roeping de uitwendige roeping verzelt.

Zullen de geïnstitueerde kerken dus *geestelijk* gaan opleiden, dan is stellige voorwaarde, dat de op te leiden personen vooraf *bekeerd zijn*.

Maar reeds hier stuit ge terstond op de moeilijkheid, om dit uit te maken.

Zelfs de Satan kan zich veranderen in een engel des lichts, en hoe dikwijls is het niet voorgekomen, dat jonge menschen met overvloeiende bezieling en zeer roerend over hetgeen aan hun ziel geschied was, spreken konden, en dat het toch van achteren bleek, dat het al schijn en inbeelding was geweest.

Onze Gereformeerde kerken hebben daarom steeds als vasten regel aangenomen, dat de kerken *niet* over den innerlijken staat oordeelen; niet wijl het niet wenschelijk zou zijn; maar omdat ze dit *niet kunnen*; en omdat de Heere haar geen keursteen noch toetssteen heeft geboden, om ten deze een oordeel uit te spreken.

Want wel heeft men meermalen voorgeslagen, om, juist met het oog op het geestelijk karakter van het ambt, niemand tot de opleiding toe te laten, dan die zijn twintigste jaar bereikt had; maar, het spreekt wel vanzelf, ook dit bood geen waarborg.

Schijn kan ook op twintig jarigen leeftijd bedriegen; en voor de overige opleiding is het dan eigenlijk te laat.

Hier te lande sloeg men een middenweg in, en liet aan onze Theologische school niemand tot het admissie-examen toe, dan op *zeventienjarigen* leeftijd. Iets wat we met opzet hier releveeren, omdat we eenigen tijd geleden nog dachten, dat ook te Kampen jongelingen op gelijken leeftijd als elders tot de gymnasiale studie werden toegelaten.

Dit doet nu wel ter zake niet, want het blijft natuurlijk even ongerijmd iemand *student* te maken, die nog pas aan de Latijnsche declinatie moet beginnen, onverschillig of hij 12 of 17 jaar is. Maar het is toch beter, dat deze vergissing hersteld worde; niet alsof hierdoor het „student" zijn van deze eerste klas gymnasiasten gerechtvaardigd werd; maar omdat er een *geestelijke* bedoeling in spreekt, die waardeering verdient.

Zulk een bepaling toch maakten de kerken niet zonder doel.

Ook zij wisten wel, dat voor het aanleeren van talen en wat voorts geheugenwerk is, de leeftijd van 12—18 jaren door God zelven in de natuurlijke ontwikkeling der menschelijke personen is aangewezen; maar ze oordeelden blijkbaar, dat het *geestelijk* element het zwaarst moest wegen; en dat daarom verschuiving van het admissie examen naar zeventienjarigen leeftijd het meest gewenscht was.

Dit moge nu paedagogisch misgaan en verkeerd begrepen zijn, toch neemt dit niet weg, dat de bedoeling moet gewaardeerd worden, en het goed is hierop de aandacht te vestigen.

Calvijn was er, gelijk men weet, voor, om de jongelieden liefst reeds op hun 14de jaar tot het heilige Avondmaal toe te laten; terwijl anderen ook destijds reeds bij de toelating tot het heilig Avondmaal den leeftijd liefst tot de 18 of 19 jaar verschoven, omdat men waande, dan meer zekerheid van bekeering te kunnen hebben.

Natuurlijk zag Calvijn wel in, dat de geïnstitueerde kerk zoomin op 14- als op 18-jarigen leeftijd deze zekerheid heeft, en juist daarom *vervroegde* hij den leeftijd, om de beslissing *niet* te laten vallen juist in die jaren, waarin de twijfel vaak het sterkst oprijst.

Doch al toont reeds dit voorbeeld van Calvijn, dat de verschuiving naar later leeftijd aan eenige bedenking, zoo bij de toelating tot het heilig Avondmaal als bij de toelating tot de studie, onderworpen is, toch moet de ernst gewaardeerd van het streven, om alle lichtvaardigheid ten deze uit te sluiten.

Iets wat echter in deze aangelegenheid nóg sterker dan bij het heilig Avondmaal gedrukt wordt, door het onloochenbaar feit, dat men op 17- of 18jarigen leeftijd dan niet alleen blijk van bekeering wenscht, maar tevens blijk van *inwendige roeping voor het ambt*.

En dit juist, het kan nu slechts even aangestipt, is aan nóg ernstiger bedenking onderhevig.

De *innerlijke* roeping tot het ambt is zeer zeker een kostelijke zaak van onschatbare waarde.

Maar ook hier schieten de kerken zoo telkens in de mogelijkheid van beoordeeling te kort.

Buitenlandsche Correspondentie.

Uit Muskegon, in Michigan, zond Ds. Beuker aan de *Vrije kerk* én zijn afscheid én een stuk over de correspondentie met de buitenlandsche kerk.

Dat afscheid is een zegeroep, een danktoon, dat er door 's Heeren genade thans in Nederland „een Gereformeerde kerk op breeden grondslag bloeit, buiten het Synodale Genootschap, buiten allen Staatsinvloed, op een volkomen vrij erf."

Met dien toon van jubel en van dankzegging stemmen ook wij van harte in; en evenzoo met zijn zeer juiste opmerking, dat het hoognoodig is, de zaak der *Correspondentie* op vaster grondslag te regelen.

Dit is juist hetgeen op de Dordsche Synode van meer dan éénen kant is opgemerkt.

Correspondentie moet er toe leiden, dat men over en weer elkanders *attestatien* aanneemt, en elkanders *ambten* erkent.

Leden en predikers moeten over en weder toegang hebben.

Juist echter om deze gevolgen der *Correspondentie*, en omdat ze volstrekt niet bestaat in een bloote complimentarie op de Synodale vergaderingen, is het hoog noodig, dat men, alvorens tot Correspondentie over te gaan, zekere waarborgen erlange, voor het metterdaad Calvinistisch karakter van de kerken met welke men in verband treedt.

Hiertoe nu is noodig, dat men drie dingen wete: 1°. dat zulk een kerkengroep Gereformeerd van belijdenis is; 2°, dat ze in hoofdzaak naar Gereformeerde beginselen van kerkrecht geregeerd wordt; en 3°, dat deze belijdenis en deze kerkregeering niet *pro memorie* zijn uitgetrokken, maar ook in de practijk worden gehandhaafd.

We twijfelen niet, of Ds. Beuker zal dit op zijn beurt met ons eens zijn.

In verband hiermee daarom nog een kort woord over het voorgevallene met Ds. Vos.

Op de Synode te Dordrecht waren *twee* Amerikaansche kerkengroepen met ons in Correspondentie, zoowel die van Ds. Vos, als die van Prof. Steffens.

Ware nu door een dier beide kerken tegen de andere een klacht ingediend, op grond waarvan ons ontraden werd met de andere Correspondentie aan te houden, zoo ware hier niets tegen in te brengen geweest. De waarheid gaat bovenal.

Dit echter geschiedde niet.

Er werd niet namens de kerken van Ds. Vos een klacht ingediend tegen de kerken van Prof. Steffens; maar eigener beweging, deelde Ds. Vos, in zijn qualiteit van gedelegeerde, mede, dat in Amerika bij sommigen de opinie heerschte, dat Arminius in Prof. Steffens' kerk niet werd afgewezen, als hij aan de deur aanklopte.

Dit nu ging niet.

Als ik met andere afgevaardigden op een vergadering, welke ook, tegenwoordig ben, mag ik niet zoo zijdelings even vermelden, dat men de vereeniging waarin die andere broederen komen verdenkt van zeer booze dingen. En immers „Arminiaansch" te zijn is voor een kerk die zich Gereformeerd noemt, al *zeer* boos.

Uit dien hoofde nu, en uit dien hoofde alleen, heeft de Synode van Dordt, aan die zijdelingsche, niet officieel door de kerken ingediende, eer los daarheen geworpen beschuldiging, *geen* publiciteit in haar acta willen geven.

Er mocht hier geen onvoorzichtig en bedenkelijk precedent in het leven worden geroepen.

Dunkt het aan de kerken van Ds. Vos goed, om een volgend maal een wezenlijke aanklacht, behoorlijk gemotiveerd, in te dienen, dan natuurlijk komt de zaak heel anders te staan.

Doch dit alles zal vanzelf op den goeden weg komen, indien de kerken met geheel de zaak der Correspondentie meer ernst maken.

Ook op onze verhouding tot de Belgische Zendingskerk zal dan te letten zijn. Niet om aanstonds alle Correspondentie daarmee al te snijden, maar wel om deze kerk op het onschriftuurlijke, door en door ongezonde en anti-Gereformeerde van haar kerkregeering te wijzen.

Wie toch de reglementen dezer kerk vergelijkt met de Synodale reglementen, kan als eerlijk man geen oogenblik het droeve feit in twijfel trekken, dat de reglementen der Belgische Zendingskerk nog *verre* bij de Synodale reglementen *achterstaan*.

En al weten we nu zeer goed, dat er daarom desniettemin in deze kerk een geheel andere geest heerscht, toch is het van het uiterste belang, dat we, ook ter wille van deze kerk, voor zulke misstanden niet het oog sluiten.

Stellig zou Ds. Beuker niet geschreven hebben, dat er aan haar kerkregeering ja zoo iets haperde, indien, op het oogenblik dat hij zoo schreef, het reglement dezer kerk voor hem op tafel had gelegen.

Organisatie van Jongelingsvereenigingen

In *Het sociale vraagstuk en de Christelijke religie*, las men op blz. 59:

Op het feit, dat Jezus niet alleen denkbeelden gepredikt heeft, maar ook organiseerde, is tot dusver veel te weinig gelet. Reeds in den kring van zijn drie, zijn twaalf en zijn zeventig discipelen, lag een organisatie, maar door de instelling van het apostolaat, door de verordening van de prediking des Woords, door de instelling van de beide Sacramenten en door de instelling van het Diaconaat, is toch eens die reusachtige organisatie in het leven geroepen, die zich allengs over alle volken en door alle eeuwen heeft uitgespreid."

Nu vraagt men ons, of op dien grond aansluiting van een Jongelingsvereeniging op Gereformeerden grondslag bij den Bond noodzakelijk is.

Hierin onderscheide men wél.

De aangehaalde zinsnede spreekt uitsluitend van de organisatie van het *kerkelijk* leven; maar hierop werd gewezen, om het feit te doen uitkomen, dat organisatie door aaneensluiting een zeldzame kracht was, die door Jezus niet was licht geteld, maar aangewezen óók voor zijn kerk.

Door Bilderdijk was geleeraard, dat de Christenen zich *niet* voor verschillende doeleinden vereenigen mochten. Hij was tegen *alle* organisatie. En Da Costa sprak hem dit aanvankelijk na.

Dit gevoelen deelt thans bijna niemand meer. Veel te kostelijk heeft men op allerlei gebied de kracht der organisatie leeren kennen

Op zich zelf nu is deze kracht reeds in een op zich zelf staande Jongelingsvereeniging vertegenwoordigd.

Immers elke vereeniging van dien aard is reeds een organisatie.

De vraag nu, of deze plaatselijke Jongelingsvereenigingen zich nu ook tot een Bond organiseeren moeten, is een vraag van tweede orde.

Zulk een tweede graad van organisatie heeft voor zich, dat men van elkaar afweet, elkander steunt, en samen met elkander gemeenschappelijke belangen bespreken kan.

Van den anderen kant heeft ze weer tegen zich, dat de stille eenvoud van de plaatselijke vereeniging wel eenigszins ondergaat in de altoos eenig rumoer makende grootere organisatie.

Grootere vergaderingen op breeder grondslag worden licht verleid om interessant te willen zijn, en met dat doel allerlei gewichtige dingen, die buiten haar sfeer liggen, op het tapijt te willen brengen.

Voorzichtigheid is dus geraden, en drang tot eenvoud moet steeds van de plaatselijke vereeniging uitgaan.

Een Jongelingsvereeniging moet ook in den Bond een vereeniging van *Jongelingen* blijven, die niet gaan boven wat op den weg van den *Jongeling* ligt.

Maar mits men tegen dit kwaad op zijn hoede zij, is saamwerking zeer zeker geraden, en zou aansluiting ons steeds gewenscht voorkomen.

Huisbezoek.

Over het *Huisbezoek*, dat steeds meer aan de orde komt, sprak en schreef de Burgemeester van Leeuwarden een hartig woord aan het adres der Synodale predikanten te Leeuwarden.

En toen de Synodale kerkeraad min of meer protesteerde, schreef hij er dit navolgende overheen.

»Eerst als armvoogd, daarna als huisbezoeker van Armenzorg en laatstelijk als burgemeester heeft het steeds mijne aandacht getrokken, hoe ongelooflijk groot het getal is dergenen, die door geboorte ook tot uw kerkgenootschap behooren, maar die nooit lidmaat zijn geworden. En ik heb mij zelf steeds afgevraagd, waaraan dat, mijns inziens bedenkelijk, verschijnsel moet worden toegeschreven.

»Voor zoover mijn waarnemingsvermogen reikt, moet dat voor een goed deel daaraan worden geweten, dat ook uwe geestelijkheid, uwe predikanten, veel te weinig zich ophouden met het huisbezoek, waarbij zij met hunne gemeentenaren spreken in de eerste plaats over hunne geestelijke en zedelijke, daarna ook over hunne stoffelijke belangen.

»En door het feit, dat zoo velen, die tot uw kerkgenootschap konden en moesten behooren, geen lidmaat zijn, worden zij wel degelijk naar het burgerlijk armbestuur verwezen.

»Die allen heeft de burgerlijke gemeente slechts te aanvaarden.

»Gij, mijne heeren! ontkent de juistheid mijner kritiek en acht mijne klacht in hare algemeenheid ongerechtvaardigd en onbillijk.

»Welnu, ik ben ook op dit oogenblik nog volkomen vast overtuigd, dat binnen deze gemeente de huisgezinnen, die geacht mogen worden tot uw kerkgenootschap te behooren, doch waar binnen geen uwer predikanten in het jaar 1893 een voet heeft gezet, om met de huisgenooten over hunne geestelijke en zedelijke belangen te spreken, bij tientallen worden geteld.

»Verlangt gij het, ik ben bereid er een onderzoek naar in te stellen en wel door alle rangen van de maatschappij heen. Maar het ligt voor de hand, dat dergelijk onderzoek heel wat sensatie zou verwekken en ik houd niet van sensatie- en modeartikelen.

»Aangenamer zoude het mij zijn, binnen enkele maanden te mogen vernemen, dat in den technischen werkkring uwer predikanten, catechiseermeesters en andere ambtenaren (als ik hen zoo noemen mag), die daarvoor in aanmerking komen, eene wijziging had plaats gehad, ten gevolge waarvan uwe herders meer aan hun herderlijk werk konden en moesten doen. Want ik geloof gaarne, dat in het drukke leven onzer dagen, daarvoor zelfs bij den besten wil en voldoenden ijver te weinig tijd overschiet.

»Dat er ook onder uwe predikanten zijn, die met veel, anderen die met minder ijver voor hun herderlijk werk bezield zijn, spreekt van zelf, maar naar mijne overtuiging behoort ook die arbeid te geschieden. Blijft er geen voldoende tijd beschikbaar, dan dient die door eenige reorganisatie in den dienst gevonden te worden. Maar juist van dat herderlijk werk verwacht ik alle heil."

Natuurlijk dat de Roomsche pers hier aanstonds over viel, om de voortreffelijkheid van haar eigen organisatie boven die der Synodale kerk aan te toonen.

En het moet toegestemd, het Roomsche huisbezoek is *veel* nauwkeuriger, veel aanhoudender, op veel beter voet ingericht.

Alleen ze vergat er bij te voegen, dat het aantal van haar geestelijken meestal veel grooter is.

Ze vergat ook, dat de *Gereformeerde* kerken op dit punt van veel gunstiger conditie zijn.

Lees slechts dit bericht uit de *Utrechtsche Kerkbode:*

De Kerkeraad der Gereformeerde kerk verzoekt **dringend**, dat die leden der Gemeente, **die gedurende dit jaar nog geen huisbezoek hebben gehad van een der ouderlingen**, hiervan kennis zullen geven met opgave van hun woonplaats. Men brenge die briefjes bij den koster der Oosterkerk of der Westerkerk.

Hieruit toch blijkt, dat deze kerkeraad niet slechts er op ingericht is, om elk lid minstens éénas per jaar te bezoeken, maar ook dat hij controle uitoefent, of metteraan dezen eisch voldaan wordt.

Op dit onderwerp komen we nader terug.

Thans bedoelen we alleen de zaak nogmaals aan de orde te stellen.

Immers ook onder ons kon de goede aandrift verslappen.

En elke prikkel daartegen is ons welkom.

Recensie.

Uitlegkundige Wenken, korte aanteekeningen op den eersten brief van den Apostel Paulus aan Timotheus, is de titel van een werk, bijna 200 bladzijden groot, door Dr. A. H. DE HARTOG, bij den heer Fernhout, te Amsterdam, in het licht gezonden.

Het is een tweede geschrift, geheel in den geest en toon van wat de geachte schrijver vroeger over den brief aan de *Efezen* gaf.

Populair is de opzet, en populair blijft tot het einde toe de behandeling, in dien zin, dat alle wetenschappelijke termen er in gemeden zijn, noch geleerdheid wordt uitgestald, zoodat de eenvoudigste er van genieten kan.

Maar achter dien populairen vorm schuilt studie, schuilt nadenken, schuilt degelijke overweging.

Zoo *mijdt* het, wat in het populaire zoo dikwijls te wraken, zoo *biedt* het met handvollen wat in het deugdelijk populaire te prijzen is, en vindt juist op grond van deze innerlijke voortreffelijkheid ongetwijfeld zijn weg naar veler huis en hart.

KUYPER.

Uit de Pers.

Lezenswaard is de uiteenzetting door Ds. Klaarhamer in de *Utr. Kerkbode* gegeven over den plicht van alle Christenen, om waar geen verschil in belijdenis als anderszins dit belet, hun eenheid in Christus ook kerkelijk te openbaren.

Hij schreef er van:

De zending, de opdracht, die Christus Jezus, de groote Apostel onzer belijdenis, van den Vader ontvangen heeft, is, dat Hij *het huis Gods* bouwe.

Het huis, waarvan de Heere het plan en het bestek en de bestemming bij zich zelf heeft vastgesteld vóór de grondlegging der wereld.

Geen huis bouwt zich zelf, maar elk gebouw wordt van een bouwheer naar het gemaakte bestek gebouwd.

Zoo is 't ook met dit *huis Gods*. Christus heeft dit te bouwen (Hebr. 3 : 1 6). Dit is *zijn* werk, dat Hem van den Vader is opgelegd en dat Hij vrijwillig heeft op zich genomen. Omdat Hij den Vader lief heeft, bouwt Hij dit huis ter wille van den Vader en hierom heeft Hij ook dit werk, dit gebouw lief met een liefde, sterk als de dood, met een ijver hard als 't graf, (Hoogl. 8 : 6) zoodat Hem geen arbeid te zwaar, geen lijden te smartelijk, geen offer te groot is, dat tot dezen bouw, tot volvoering van het wel behagen des Heeren vereischt wordt.

Dit *huis Gods* is de *Gemeente des Heeren*. Een levend huis gebouwd op een levend fondament, op Hem, die de Vorst des levens heet. Daarom kunnen tot dezen bouw alleen levende steenen gebruikt worden, en het is wederom het werk van den Christus om hen, die hiertoe in het voornemen Gods bestemd zijn uit het *gansche* menschelijk geslacht *bijeen te vergaderen* en als levende steenen *aaneen te voegen*, opdat dit huis naar het gemaakte bestek verrijze.

Elk gebouw van eenig aanbelang heeft iets eigenaardigs. Als de bouwheer een *man* en *waarlijk* bouwheer is, dan drukt hij zich zelf uit in zijn bouw. Gij kunt daaruit dan den man en zijn geest proeven.

Zoo ook predikt dit huis, dat Christus bouwt, dat het *uit God* is.

Het heeft iets eigenaardigs waarin uitkomt, dat het uit en door en tot God is.

In 1 Corinthe 12 en in Efeze 4 wordt hierop gewezen.

Dit *huis Gods* wordt gekenmerkt door de *eenheid*, de *liefde*, de *heiligheid*.

Er is groote verscheidenheid tusschen het fondament en den bouw tusschen de samenstellende deelen onderling; verscheidenheid in plaats, in gaven en bekwaamheden in taak en strekking, zoo groot dat elk aan zijn eigen plaats *moet* blijven; *daar* alleen en misbaar is; en het een *niet* in de plaats van het andere *kan*.

Maar toch zijn fondament en bouw niet *twee verbondenen*, maar zij zijn *één*, en al die steenen en die deelen zijn *één*.

Die eenheid is in die verscheidenheid.

Één in Gods voornemen en plan; één in de aan Christus gegeven zending; één in zijn werk; één in de *samenvoeging*, in de *saamvergadering*, in de *samenvoeging*; één in de taak van steen tegenover steen van deel tegenover deel, van huis en fondament, één in de gezamenlijke roeping en dienst en bestemming, om den Heere een heerlijk huis, een tempel der eere te zijn.

De ééne liefde Gods is het cement, waarmede de ééne Geest des Zoons, uitgezonden in alle deelen en in elken steen, het geheel tezamenvoegt en samen bindt.

De ééne heiligheid des Heeren is het sieraad, dat in en over allen, gelijk in en over het geheel, ligt uitgestort.

Zoo wil de Heere de eenheid van zijn wezen, van zijn denken en willen en werken juist in dezen bouw openbaren en verheerlijken.

Daarom is er dan ook maar één geloof één doop één roeping.

Er *kan* er *mag* hier geen tweeheid zijn.

Nu gebruikt de »Apostel onzer belijdenis" tot het volbrengen van zijn zending, tot den bouw van dit huis, naar den wille Gods wederom allerlei *diensten*, waartoe Hij zich van menschen bedient.

Hij gebruikt Apostelen, Profeten, Evangelisten, Herders en Leeraars, ook Ouderlingen en Diakenen. Zeer onderscheidene Diensten, waartoe verscheidenheid van gaven vereischt wordt.

Deze verscheidenheid van Diensten en gaven vloeit voort uit de verscheidenheid in het ééne werk van Christus.

De *samenvoeging* is wat anders dan de *saamvergadering*. De *samenvoeging* is van de *saamvergadering* verscheiden. De *reinigmaking* is weder onderscheiden van de *samenvoeging*. Het opzicht, het waken over den bouw is al wederom een ander deel in de ééne taak.

En nu zondert Christus, naar den wille Gods, den een al én rendt hem tot den Dienst des apostelschaps, een ander tot den Dienst des herder- en leeraarschaps een derde tot den Dienst des ouderlingschaps, een vierde wederom tot een anderen Dienst en begaaft hen uit zijn volheid met die gaven en met die mate van gaven, die Hij noodig acht, om zich van hun dienst te kunnen bedienen tot de volvoering van den Hem opgedragen bouw.

Daarom, hoe verscheiden de Diensten en de gaven ook zijn mogen ook hier is de goddelijke eenheid in de verscheidenheid.

Zij allen zijn één in Christus, één in zijn handen, in zijn dienst.

Één zijn zij in hun ééne roeping en bestemming, om te arbeiden tot de volmaking der heiligen tot het werk der bediening, *tot opbouwing des lichaams van Christus*, d. i van het huis Gods.

Dit huis Gods, dit lichaam van Christus wordt nu gebouwd in onderscheidene, daartoe van den Heere bestemde plaatsen.

Het wordt gevonden over geheel de aarde. Het openbaart zich aan verschillende plaatsen van Gods heerschappij.

Even als het ééne leger van de ééne koningin van Nederland door heel het land wordt gevonden en in verschillende garnizoensplaatsen wordt vergaderd om daar te worden gevoed, gekleed, geoefend, onderwezen en voor de ééne taak en roeping te worden geschikt gemaakt, zoo ook zijn naar den wil en de beschikking van den Apostel onzer belijdenis in steden en dorpen zulke ingerichte (geïnstitueerde) zienlijke Kerken als zulke plaatsen, waarin Hij door de bovengenoemde Diensten de leden zijns lichaams *saamvoegt*, *saamvergadert saamvoegt*. Plaatsen, waarin Hij hun geestelijk voedt en onderhoudt, hen onderwijst en oefent en opvoedt; hen alzoo bearbeidt als zijn zending dit medebrengt, zóódat zij *gebouwd* worden tot een woonstede Gods.

Die ingerichte, zienlijke Kerken met al de Diensten en dienaren, die er in zijn en met al den arbeid, die er in gearbeid wordt, zijn dus in den dienst van Christus, worden van Hem gebruikt, om den Hem opgedragen bouw te voltooien.

Zij zijn bestemd en moeten dienen *tot opbouw van het lichaam van Christus*, d. i van het huis Gods.

Wie als een levende steen wenscht toegebracht toegevoegd en toebereid te worden, *moet* in een dier bouwplaatsen zich begeven. *Daarbinnen* wordt het werk van den bouw verricht. Die zich daarbuiten begeeft, heeft geen grond of recht meer, om te verwachten, dat hij als een levende steen zal worden gebouwd.

Dit alles zet natuurlijk op al die ingerichte zienlijke Kerken en hare Diensten een eigenaardigen stempel. Het is aan haar te zien, dat zij *één* bestemming hebben, dat *één* taak in haar wordt verricht, dat zij van *één* bouwheer zijn gesticht, dat zij van *één* wet worden geregeerd, dat *één* lichaam binnen haar wordt gebouwd, dat *één* Geest hen allen bezield.

Daarom hebben ook al die bouwplaatsen met elkander gemeenschap, daarom nemen zij op elkander acht daarom wordt er gedurig gemeenschappelijk overleg gepleegd, daarom steunen zij elkander in den arbeid en tegen de gemeenschappelijke vijanden van het lichaam van Christus en van dezelfs opbouwing.

Al wat tot den opbouw van het ééne huis van het ééne lichaam niet dienstig is, of hem verhindert, wordt uit al die kerken geweerd en al wie dien bouw zou tegenstaan, of in den weg staan, wordt bestraft, of zoo dit niet baat, buitengeworpen.

De *eenheid* van Gods plan, van Gods huis, van Christus' zending, van zijn werk wordt ook in deze *kerken*, deze bouw- of kweekplaatsen openbaar. Zij geven aan die eenheid uitdrukking. Hoe meer zij zich bewust zijn van hun bestemming, van hun bestaan *tot den opbouw* van het lichaam van Christus, hoe meer zij zich gedrongen zullen gevoelen, de eenheid van dat lichaam en de eenheid in dien bouw te doen uitkomen.

Het is dan ook duidelijk, dat hier de regel moet gelden, dat alleen verschil van woonplaats, verschil van taal en verschil van belijdenis oorzaak mag zijn tot het stichten van verschillende geïnstitueerde (ingerichte) kerken.

En daarbij dringt dan nog de eenheid des lichaams Christi, de eenheid in zijn zending en arbeid, om ten minste binnen de grenzen van hetzelfde vaderland en in eenzelfde stad met alle kracht en ernst te arbeiden om dat verschil in taal en belijdenis zoo mogelijk weg te nemen.

Waar de *zienlijke*, *geestelijke*, *goddelijke* eenheid des lichaams door de krachtige inwerking van Christus met zijnen Geest klaar en krachtig wordt ingezien en gevoeld, daar *kan* de arbeid, om haar ook in 't zienlijke, ook in die geïnstitueerde kerken te openbaren, niet uitblijven.

De *eene* liefde Christi, die dan in allen werkt, oefent dan haar machtige, onweerstaanbare, aantrekkende en saâmbindende kracht alzoo, dat de leden en deelen van het ééne lichaam, van het ééne huis Gods elkander zoeken

Eerst als die liefde verflauwt, als 't oog verduisterd wordt, als er geestelijke bedwelming is en geduld wordt, dan wordt die *eenheid* en hare eischen niet gezien, dan word daarvoor niet gevreesd, al wordt er ook nog zooveel *over* gesproken, al wordt zij ook beleden en met de lippen hoogelijk geloofd.

Aan de *bewaring* van die eenheid niet te arbeiden, die eenheid *tegen het Woord* des Heeren te *verbreken*, niet al het mogelijke te doen om de *verbroken* eenheid te *herstellen*, *dat is dan ook niet uit God, niet uit Christus, niet uit de werking des Geestes*. Dat gaat integendeel *tegen* Gods geopenbaarden raad, *tegen* Christus' zending en arbeid, tegen de werking des Geestes, *tegen* de roeping der onderscheiden Diensten en der geïnstitueerde kerken in. En dat is ook niet met vrome redeneeringen goed te maken.

Wij meenen, dat deze zaken alzoo zijn naar Gods Woord.

Maar dan staan ook alle Gereformeerden hier, en overal waar zij in gedeeldheid leven, schuldig voor het aangezicht des Heeren.

Zij doen *niet* naar het Woord des Heeren in Efeze 4 : 1 — 16 ook naar 1 Corinthe 12.

In hun gedeeldheid openbaren zij *niet* het werk des Geestes, en waar dit kenmerk der *eenheid* ontbreekt, daar wordt ook weinig gezien van die beide anderen bovengenoemde kenmerken, *liefde* en *heiligheid*.

Indien er voor die eenheid en haar eischen, gelijk wij daarvan nu zeer kortelijk handelden, oog en hart ware, indien het opbouwend werk van Christus krachtig ondervonden werd bij die Gereformeerden, die van de *Gereformeerde Kerk* zijn *uitgegaan*, om onder het Nederl. Herv. *Kerkgenootschap* te kunnen *blijven* dan bleven zij daar geen dag langer. Zij zouden dan inzien, dat zij in zake de Kerk een *ander* juk *met* de *ongeloovigen* hebben *aangetrokken* en het juk van Christus hebben *afgelegd*.

Zij zouden dan zien, hoe zeer zij zich bezondigen tegen de *eenheid* en de *liefde* en de *heiligheid* van het lichaam van Christus; zij zouden dan bekennen, dat zij op die wijze niet arbeiden tot opbouwing van het lichaam van Christus, maar veeleer dien opbouw tegenstaan.

O, waarom toch is er zoo weinig gedeeldheid en gebeden, om die Broeders en Zusters de oogen te openen, en hen te doen wederkeeren van hun zondigen weg!

Hierin gaan zij die vrij kwamen, niet vrij uit. Ware ook bij hen de liefde sterker, hadden ook zij meer oog voor, meer gevoel van de eenheid des lichaams, was er meer bewustzijn van de roeping, om te arbeiden *tot den opbouw* des huizes Gods, voorwaar er zou ijver, er zou arbeid, er zou gebed er zou een zoeken zijn van hen, die de eenheid der Kerke ook in 't zienlijke verbreken.

Ook zij die zich Christelijk Gereformeerden noemen, kunnen, dunkt ons, in deze zaak niet voor God bestaan.

Zulk Kerkstichten, zulk waarnemen der Diensten, zulk een verscheuren van de eenheid des lichaams in het zienlijke, neen dat draagt naar Gods Woord gemeten en geoordeeld, niet het kenmerk van de zending en den opbouwenden arbeid van Christus, dat draagt den stempel der saâmbindende liefde niet, daaruit wordt het werk des Geestes niet openbaar.

O, indien het anders ware, zij zouden niet verscheuren, maar zoeken te verbinden en te heelen, zij zouden geen kloven maken, maar kloven dempen, zij zouden hooren en doen naar 's Heeren Woord uit *Efeze* 4 en 1 *Cor.* 12, zij zouden verstaan, dat er geen zaak is, die boven de *eenheid*, de *liefde* de *heiligheid* des lichaams gaat en dat deze drie *niet kunnen gescheiden* worden. Zoodat waar een dezer kenmerken ontbreekt, ook de anderen niet naar eisch des Heeren gevonden worden.

Och of ook deze Broeders en Zusters de oogen open gingen! Zij zouden dan gewis terug keeren op hun weg, die niet goed is.

Doch ook met de Gereformeerde kerken A en B is het in deze niet recht voor den Heere.

O, indien het eens punt voor punt moest opgenoemd worden, wat zou men zich beiderzijds schamen, dat men om *zulke* zaken het durfde bestaan, om de *zondige*, *ongeoefende*, *ongeestelijke* gedeeldheid nog een dag te bestendigen.

Dat hier geen ijver, geen aanhoudende arbeid, zoo weinig gebed is, om te gehoorzamen aan 's Heeren Woord, om te beantwoorden aan de geestelijke eenheid des lichaams om de geïnstitueerde Kerk en hare Diensten te doen beantwoorden aan haar roeping, aan haar reden van bestaan en meer te doen dienen tot den opbouw des lichaams Christi. — neen, dat is niet recht voor God, dat doet zien, dat er een schuldige verflauwing der liefde en van de gemeenschap der heiligen is, dat er weinig ervaren wordt van de werking des Geestes, indien maar niet erger, n.l. dat 't werk, de drang des geestes is tegengestaan.

Och of dit zwakke woord ingang vinden mocht in de harten! Of ons de oogen en harten opengingen voor de bovenbesproken waarheid!

Dan behoefden niet wij de inenaneming, de saâmbinding ALLER Gereformeerden te *maken*, maar dan zouden wij door Gods Woord en Geest, door Christus opbouwend werk gedreven en gedrongen worden, om die eenheid te zoeken en wij zouden gewis elkander vinden voor en in den Heere

Dan zou de geestelijke en zienlijke opbouw van het lichaam van Christus, het huis Gods, weêr kennelijk en heerlijk onder ons openbaar worden.

Vergeve men ons, dit eenigszins lange stuk, misschien *te* lang voor overneming, maar dat te indringend en bezielend is geschreven, om het onzen lezers te onthouden.

KUYPER.

Officieele Berichten.

Met verbetering uit het Kerkblad van 15 December.

Class. Verg. van Deventer, gehouden te Almeloo 22 Nov. '93.

Volgens vastgestelde orde bekleedt Ds. C. J. van Binsbergen uit Enschedé den Voorzittersstoel. Ds. L. M. A. Scheps uit Deventer